

SK

SK

SK

EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 20.4.2011
KOM(2011) 220 v konečnom znení

**SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Priebežné hodnotenie programu „Mládež v akcii“

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Priebežné hodnotenie programu „Mládež v akcii“

1. ÚVOD

Program Mládež v akcii (Youth in Action, YiA), ktorý sa zameriava na rozvíjanie spolupráce v oblasti mládeže v Európskej únii, pokrýva obdobie rokov 2007 až 2013. Podľa článku 15 rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1719/2006/ES z 15. novembra 2006, ktorým sa ustanovuje uvedený program¹, „Komisia predloží (...) priebežnú hodnotiacu správu o dosiahnutých výsledkoch a kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľoch vykonávania programu“.

Uvedené hodnotenie je predmetom tejto správy na základe nezávislého externého hodnotenia a správ o vykonávaní programu YiA, ktoré Komisii predložili krajiny zúčastňujúce sa na YiA.

Hodnotenie je dostupné na webovej stránke:
http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports

2. CIELE PROGRAMU

Vykonávanie YiA od roku 2007:

- poskytlo mladým ľuďom možnosti neformálneho vzdelávania s cieľom posilniť ich schopnosti a spôsobilosti (zamestnateľnosť), ako aj ich aktívne občianstvo (účasť);
- poskytlo mládežníckym organizáciám a pracovníkom s mládežou možnosti na odbornú prípravu a spoluprácu s cieľom posilniť profesionalizmus a európsky rozmer práce s mládežou v Európe.

Toto vykonávanie vyplýva zo všeobecných cieľov YiA, ktorými sú:

- (1) „podporovať aktívne občianstvo mladých ľudí všeobecne, a najmä ich európske občianstvo;
- (2) rozvíjať solidaritu a podporovať toleranciu medzi mladými ľuďmi, najmä s cieľom posilniť sociálnu súdržnosť v EÚ;
- (3) podporovať vzájomné porozumenie medzi mladými ľuďmi v rôznych krajinách;
- (4) prispievať k rozvoju kvality systémov na podporu mládežníckych činností a kapacít organizácií občianskej spoločnosti v oblasti mládeže;

¹ Ú. v. EÚ L 327, 24.11.2006, s. 30.

(5) podporovať európsku spoluprácu v oblasti mládeže“.

a ktoré „doplňajú“ ciele uskutočňované v ďalších oblastiach činností Spoločenstva, najmä v oblasti celoživotného vzdelávania vrátane odbornej prípravy a neformálneho a informálneho učenia, ako aj v iných oblastiach ako napr. kultúry, športu a zamestnanosti“.

3. KLÚČOVÉ ÚDAJE

Hlavnými kvantitatívnymi výsledkami YiA za tri roky 2007 – 2009 (pozri prílohu) sú:

- na programe YiA sa zúčastnilo viac ako 380 000 osôb (278 000 mladých ľudí a 102 000 pracovníkov s mládežou);
- 21 800 projektom zo 42 700 predložených projektov (zvýšenie o 14 % od roku 2007 do roku 2008 a o 18 % od roku 2008 do roku 2009) bol udelený grant; podiel projektov, ktorým bol udelený grant, sa znížil z 52 % v roku 2007 na 43 % v roku 2009;
- do programu YiA sa každoročne zapojilo približne 20 000 predkladateľov projektov (mládežnícke organizácie, neformálne skupiny mladých ľudí, verejné orgány...), čo podľa analýzy uskutočnenej na základe údajov za rok 2009 znamená, že každý rok existoval veľký podiel nových účastníkov (iba 28 % príjemcov z roku 2009 bolo príjemcami YiA už v roku 2008).

Prevádzkové rozpočtové prostriedky pridelené na program YiA od roku 2007 do roku 2009 tvorili 405,4 milióna EUR (360,9 milióna EUR z ročného rozpočtu EÚ-27 a 44,5 milióna EUR, ktoré zodpovedajú dodatočným rozpočtovým prostriedkom vrátane príspevkov z EZVO/EHP a kandidátskych krajín), a boli úplne využité.

Vzhľadom na vysoký počet projektov a potrebu bezprostrednej blízkosti k príjemcom program YiA prevažne (81 % rozpočtu) spravujú „decentralizovaným“ spôsobom národné agentúry (NA) zriadené v zúčastnených krajinách. Osem NA okrem svojho poslania národných agentúr pre svoje krajiny plnia funkciu SALTO (Support, Advanced Learning and Training Opportunities) – centier zdrojov, ktoré poskytujú podporu všetkým NA prostredníctvom rozvíjania špeciálnych oblastí geografickej alebo tematickej kompetencie. YiA podporuje aj strediská poskytujúce informácie o možnostiach pre mladých ľudí v rámci celej Európy (sieť Eurodesk).

Niektoré oblasti YiA, ktoré si vyžadujú „centralizovaný“ prístup na európskej úrovni, spravuje Výkonná agentúra pre vzdelávanie, audiovizuálnu oblasť a kultúru (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, EACEA).

4. HODNOTENIE

4.1. Postupy

Priebežné hodnotenie je založené na:

- hodnotiacich správach členských štátov a ďalších zúčastnených krajín (národné správy);
- správe, ktorú vypracoval externý nezávislý hodnotiteľ, ktorý okrem už uvedených národných správ a výsledkov stáleho monitorovania zavedeného Komisiou použil výsledky svojho vlastného prieskumu. Toto externé hodnotenie vykonala spoločnosť ECORYS na základe rámcovej zmluvy uzatvorenej s Komisiou v roku 2006 po výzve na predloženie ponúk.

Prístup použitý na externé hodnotenie bol založený na týchto činnostiach:

- sekundárny výskum;
- pohovory (najmä s príjemcami, národnými orgánmi a NA);
- špecializované skupiny s mladými ľuďmi;
- využívanie výsledkov prieskumu, ktorý v januári 2010 začala Komisia² vo vzorke 4 550 účastníkov (mladí ľudia, pracovníci s mládežou a mládežnícke organizácie) a ktorý bol zameraný na meranie dosahu YiA, pokiaľ ide o jeho výsledky v oblasti vzdelávania a aktívne občianstvo mladých účastníkov;
- online dotazník, ktorý použila spoločnosť ECORYS v júni 2010 vo vzorke 3 920 mladých účastníkov;
- online dotazník použitý v prípade 2 000 mladých ľudí, ktorí neboli účastníkmi programu (kontrolná skupina);
- národné správy.

4.2. Závbery hodnotiteľov

Hodnotelia dospeli k veľmi pozitívnym záverom v prípade niekoľkých aspektov týkajúcich sa významu, komplementárnosti a pridanej hodnoty programu YiA, jeho účinnosti a efektívnosti. Ich hodnotenie je prevažne podporené závermi, ku ktorým dospeli národné orgány vo svojich správach.

Okrem toho vyzdvihujú niekoľko zlepšení v porovnaní s predchádzajúcim programom, hoci intervenčná logika má stále určité nedostatky a program YiA je naďalej zložitý.

Dospeli aj k záveru, že program YiA sa dobre porovnáva s inými programami, pokiaľ ide o „spokojnosť klienta“ vyjadrenú účastníkmi. Veľmi pozitívne výsledky, pokiaľ ide o spokojnosť účastníkov s programom YiA, sa potvrdzujú, keď sa porovnajú s úrovňou spokojnosti vzorky skupiny osôb, ktoré sa nezúčastnili na programe a ktoré sa zúčastnili na mládežníckych projektoch financovaných z iných programov.

² http://ec.europa.eu/youth/focus/focus1757_en.htm

4.2.1. Význam, komplementarita a pridaná hodnota

Program YiA sa zaoberá problémami existujúcimi v čase jeho prijatia (napríklad nízka účasť na živote spoločenstva a otázka zamestnateľnosti). Mladí účastníci a ďalšie zainteresované strany považujú rôzne akcie za dôležité. V súlade so zistenými súčasnými problémami niektoré zainteresované strany žiadajú o ďalšie väčšie zameranie na zamestnateľnosť; na základe analýzy problémov by sa tento faktor mohol posilniť, bez oslabenia cieľov v oblasti účasti a pri zohľadnení komplementarity činností s ďalšími programami. Podpora pracovníkov s mládežou sa považuje za dôležitú, pretože prispieva ku kvalite práce s mládežou a jej uznaniu, ako aj ku kvalite neformálneho vzdelávania. Mládežnícke organizácie považujú program YiA za dôležitý, pretože im umožňuje vyskúšať inovačné prístupy a budovať svoje kapacity.

Program YiA je dobre začlenený do širších politík EÚ v oblasti mládeže, ktoré boli vymedzené v čase jeho zavedenia; v značnej miere dopĺňa aj nedávno prijaté stratégie, medzi ktoré patrí obnovený rámec pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže (2010 – 2018)³ a Mládež v pohybe⁴.

Pokiaľ ide o komplementaritu, program YiA dopĺňa program celoživotného vzdelávania prostredníctvom svojho zamerania na neformálne vzdelávanie a na mládežníckych pracovníkov podporujúcich mladých ľudí. Okrem toho sú jeho ciele spojené s programom Európa pre občanov a Kultúra, hoci rozsah YiA je odlišný tým, že sa zameriava na neformálne vzdelávanie a že jeho cieľovou skupinou je mládež. Skutočnosť, že sa zameriava na začlenenie mladých ľudí s menšími príležitosťami, je ďalším jedinečným znakom v porovnaní s inými programami.

Značný stupeň komplementarity existuje aj pokiaľ ide o vnútroštátne programy. Vnútroštátne kontexty sa medzi krajinami zúčastňujúcimi sa programu značne líšia, pokiaľ ide o politiky a ďalšie dostupné programy. Niektoré krajiny majú vnútroštátne činnosti, ktoré sú porovnateľné s činnosťami YiA, najmä činnosti, ktoré podporujú mládežnícke iniciatívy a dobrovoľnícku prácu. V prípade ďalšej skupiny krajín je YiA najmä doplnkovým nástrojom, pretože sa osobitne zameriava na neformálne vzdelávanie, zabezpečuje výmenu znalostí a skúseností medzi zúčastnenými krajinami, poskytuje nadnárodné možnosti a kladie dôraz na občiansku spoločnosť a sociálne začlenenie. V tretej skupine krajín sú sotva nejaké programy zamerané na mládež a YiA kompenzuje nedostatok finančných prostriedkov pre túto cieľovú skupinu v týchto krajinách.

Pokiaľ ide o pridanú hodnotu, hlavný prínos YiA je taký, že podporuje medzinárodnú spoluprácu v oblasti mládeže. Okrem toho sa pozitívne hodnotia určité aspekty, medzi ktoré patrí rozsah neformálneho vzdelávania, aktívna účasť mladých a možnosti dozvedieť sa viac o Európe a to, že mladí ľudia s menšími príležitosťami sú osobitnou cieľovou skupinou. V prípade mládežníckych organizácií a pracovníkov s mládežou sa ako pridaná hodnota vyzdvihuje medzinárodná výmena skúseností, medzikultúrne a medzinárodné vzdelávanie a vytváranie kontaktov a možnosti odbornej prípravy. Samotní mladí ľudia vyzdvihujú ako

³ Ú. v. EÚ C 311, 19.12.2009, s. 1.

⁴ KOM/2010/0477 v konečnom znení, 15.9.2010.

dôležité aspekty pridanej hodnoty YiA hľadisko spolupráce, medzinárodnú zložku a široký výber činností.

Výmena skúseností a spolupráca sú niektoré z najviac oceňovaných prvkov YiA, ktoré sa nemôžu ľahko dosiahnuť prostredníctvom vnútroštátneho alebo regionálneho programu; to isté platí v prípade cieľov YiA v oblasti mobility. Činnosti, ktoré sa môžu uskutočniť iba v jednej krajine (napríklad mládežnícke iniciatívy v rámci čiastkovej akcie), sú často vnímané ako prvý krok v YiA a ako činnosti, ktoré majú nízky prah pre účasť, čo osobitne platí v prípade mladých ľudí v menších príležitostiach; pridaná hodnota sa preto nachádza skôr v medzinárodnej výmene.

4.2.2. Účinnosť

YiA je účinný, pokiaľ ide o plnenie jeho cieľov v súvislosti s mladými ľuďmi, a má sociálne dosahy, ktoré presahujú hranice neformálneho vzdelávania. Hoci všetky akcie výrazne prispievajú k dosiahnutiu cieľov, existujú rozdiely v miere, do akej prispievajú rôzne čiastkové akcie. Najmä výmeny mládeže prispievajú k pocitu príslušnosti k EÚ a účasti na demokratickom živote; európska dobrovoľnícka služba prispieva najväčšou mierou k zamestnateľnosti, osobnému rozvoju, mobilite a jazykovým zručnostiam a mládežnícke iniciatívy osobitne prispievajú k podpore podnikateľského ducha a tvorivosti. Certifikát Youthpass (zameraný na posúdenie výsledkov účasti na projekte YiA z hľadiska vzdelávania) je užitočným nástrojom na zlepšenie príležitostí na trhu práce.

YiA sa účinne zameriava na mladých ľudí s menšími príležitosťami prostredníctvom podporovaných projektov. Organizujú sa ďalšie činnosti na priblíženie sa k cieľovej skupine, medzi ktoré patria odborná príprava a poskytovanie informácií o začlenení, ktoré majú širší účinok. Mohli by však existovať možnosti na zvýšenie začlenenia menej zvýhodnených mladých ľudí prostredníctvom ďalšej podpory mládežníckych organizácií, aby sa zameriavali na túto skupinu.

Väčšina mládežníckych organizácií uvádza pozitívny prínos YiA k rozvoju systémov na podporu kvality a schopností organizácií občianskej spoločnosti, ako aj k podpore európskej spolupráce v oblasti mládeže. Väčšina mládežníckych organizácií a pracovníkov s mládežou je zapojená do výmeny osvedčených postupov a sú vytvorené siete. Vysoko sa cení medzinárodný rozmer a získavajú sa vedomosti o neformálnom vzdelávaní v rámci práce s mládežou. Preto sa spravidla uvádza, že kvalita práce s mládežou sa zlepšila.

Vplyv programu YiA na vnútroštátne právne predpisy je obmedzený. Jeho vplyv na vnútroštátnu politiku a postupy v oblasti mládeže je sľubnejší čiastočne preto, že NA sa čoraz viac zapájajú do tvorby politiky.

Viac ako jeden mladý človek z troch počul o YiA alebo jeho akciách⁵. Účastníci YiA a tí, ktorí sa na ňom nezúčastnili, sa súčasne domnievajú, že tento program nie je zviditeľnený alebo dost' dobre propagovaný, čo poukazuje na to, že stále existuje priestor na zlepšenie.

⁵ Prieskum uskutočnený medzi tými, ktorí sa nezúčastnili na programe.

YiA má trvalo udržateľný vplyv na účastníkov a pracovníkov s mládežou, pokiaľ ide o účasť na činnostiach po YiA, následnú prácu pre mimovládne organizácie a zvýšenú následnú mobilitu. Trvalá udržateľnosť v zmysle partnerstiev a sietí organizácií sa líši, pričom je ucelenejšia v prípade sietí mladých ľudí.

Program YiA je dôležitý v zmysle dlhodobej udržateľnosti tých činností, ktoré podporuje. Ak by program YiA neexistoval, takéto činnosti by sa pravdepodobne nemohli finančne podporovať z iných zdrojov. Zainteresované strany sa v súčasných hospodárskych podmienkach spravidla nedokážu dostať k ďalším finančným prostriedkom. V dôsledku toho sú možnosti zvýšenia úrovne spolufinancovania obmedzené. Ak je to však možné, spolufinancovanie by sa malo vyžadovať, pretože stimuluje vlastníctvo a vytvára ďalšie zdroje.

4.2.3. Efektívnosť

YiA je na najlepšej ceste, pokiaľ ide o výdavky s vysokou mierou absorpcie, ktorá vyplýva zo silného záujmu medzi zainteresovanými stranami.

Hoci sa náklady na riadenie YiA ako celku zdali pomerne vysoké, odôvodnenie nájdeme v zapojení mládežníckych organizácií, ktoré podávajú žiadosť prvýkrát a ktoré sú často dosť neskúsenými miestnymi organizáciami. NA rozvinuli podporný prístup na vysokej úrovni, ktorý značne prispieva aj k budovaniu kapacít týchto organizácií. Okrem toho zameranie na malé projekty vedie k pomerne vysokému počtu projektov, ktoré sa musia vybrať, na ktoré sa musia uzatvoriť zmluvy a ktoré sa musia monitorovať. Nakoniec, v jednom roku sa koná päť kôl podávania žiadostí s cieľom poskytnúť viac príležitostí na podanie žiadostí a zabrániť strate dynamiky. V dôsledku toho sú potrebné zdroje na riadenie, aby sa podporilo zameranie YiA a aby sa budovala kapacita v súlade s cieľmi tohto programu.

Členenie rozpočtu je primerané a NA majú určitú flexibilitu, ktorá im umožňuje robiť presuny medzi čiastkovými akciami, aby sa rozdelenie prispôbilo skutočným potrebám. NA sa spravidla domnievajú, že majú dostatočný počet pracovníkov na plnenie svojich úloh, ktoré niektoré z nich považujú za pomerne vysokú administratívnu záťaž, hoci väčšina z nich by ich chcela splniť viac. Táto záťaž sa môže potenciálne znížiť zlepšením niektorých nástrojov, medzi ktoré patrí monitorovací nástroj YouthLink.

Proces podávania žiadostí nepredstavuje významné problémy, pokiaľ ide o postupy výberu a informácie o tom, kde podať žiadosť (centralizované alebo necentralizované). Administratívna záťaž spojená s vyplňovaním formulára žiadosti a predkladaním správ je spravidla vnímaná ako vysoká, pokiaľ ide o finančné prostriedky, ktoré sú k dispozícii na projekty. Existuje výzva na ďalšie zjednodušenie, menšie používanie žargónu a poskytnutie nástrojov na elektronické podávanie žiadostí a predkladanie správ.

Rozdelenie úloh medzi NA a výkonnou agentúrou (EACEA) je spravidla jasné, vrátane prípadov, keď sa akcia realizuje na oboch úrovniach. Napriek tomu by bola prospešná ďalšia decentralizácia. Žiadúcim je naďalej centralizované vykonávanie v prípade a) čiastkových akcií s rozpočtami, ktoré sú príliš obmedzené, aby sa realizovali účinne na decentralizovanej úrovni a b) projektov, do ktorých sú zapojené zainteresované strany/príjemcovia na úrovni EÚ.

V porovnaní s bývalým programom sa nástroje riadenia značne zlepšili. Monitorovanie je založené na ukazovateľoch a vypracovalo sa mnoho štandardných formulárov. Okrem toho medzi príjemcami panuje veľká spokojnosť so štruktúrami, ktorými sa vykonáva YiA.

4.2.4. Celkový vplyv YiA

Pozoruhodné zblížovanie možno preukázať medzi vnútroštátnymi hodnoteniami aj v súvislosti s hodnotením uskutočneným na európskej úrovni, najmä pokiaľ ide o vplyv YiA.

Účasť na programe YiA sa vníma ako veľká skúsenosť v oblasti vzdelávania: „[YiA] významne prispieva k podpore neformálneho vzdelávania a k podpore a rozvoju kľúčových kompetencií. Okrem toho, (...) YiA pomáha rozlišovať neformálne vzdelávanie ako samostatnú oblasť získavania zručností.“ (DE) „Má prevratný vplyv na svojich príjemcov a vedie k lepším možnostiam v oblasti vzdelávania a zamestnania.“ (UK)

Táto skúsenosť v oblasti vzdelávania v neformálnom prostredí môže viesť k vybudovaniu mostov vedúcich k formálnemu vzdelávaniu a odbornej príprave: „YiA poskytuje účastníkom možnosti, ktoré by nenašli v rámci inštitúcií formálneho vzdelávania. Tieto pridané možnosti majú aj taký vplyv, že zvyšujú túžbu účastníkov, ktorým sa nedarí v systéme formálneho vzdelávania, pokračovať v sektore formálneho vzdelávania alebo vrátiť sa do tohto sektora. Účasťou na činnostiach YiA sa preto zdá, ako keby niektoré skupiny, ku ktorým je ťažké sa priblížiť, mali uľahčený prístup k vzdelávaniu, čím sa zvyšuje vnútroštátna priorita 95 % kohorty, ktorá ukončila vyššie sekundárne vzdelávanie.“ (DK) „Širší spoločenský vplyv a vedľajšie účinky sú také, že [YiA] stimuluje inovácie a zvyšuje motiváciu mladých ľudí k štúdiu.“ (NL)

Pokiaľ ide o účasť a aktívne občianstvo: „Z hľadiska európskej politiky v oblasti mládeže je YiA dôležitým vzdelávacím nástrojom na stimulovanie záujmu o európsku sociálnu a politickú realitu a občianske správanie založené na európskych hodnotách.“ (RO) „Činnosti (...) sú vnímané ako činnosti, ktoré zlepšujú názor mladých ľudí na EÚ. (...) YiA v značnej miere zlepšuje sociálne povedomie účastníkov, ako aj ich zmysel pre zodpovednosť a ich zrelosť.“ (DK)

V národných príspevkoch sa uvádza otvorenosť YiA pre mladých ľudí s menšími príležitosťami: „Nezamestnaným mladým ľuďom (...) sa poskytli cielené ponuky. Existuje spolupráca s Estónskym fondom poistenia v nezamestnanosti.“ (EE) „Pre mnohých zo zúčastnených mladých ľudí je to prvýkrát, čo vycestovali nielen mimo Švédska, ale aj mimo svojho domáceho regiónu.“ (SE)

Program YiA je vnímaný ako program, ktorý má silný vplyv na profesionalizáciu práce s mládežou: „YiA má silný vzdelávací rozmer, pričom nepretržite vytvára nových kvalifikovaných prispievateľov do vnútroštátnych a európskych politík v oblasti mládeže. Odborná príprava vytvorená v rámci YiA má vysokú kvalitu, pričom je osobitne cielená a tematická.“ (FI) „Pridaná hodnota YiA pre predkladateľov projektov je na jednej strane v (ďalšej) odbornej príprave ich zamestnancov v zmysle tém a spôsobov práce v medzinárodnej mládežníckej oblasti a na strane druhej vo vytvorení a rozvíjaní štruktúry sietí a rozšírení alebo profile ich ponúk.“ (DE) „Vďaka rozšíreniu prístupnosti dokázal program YiA prilákať nové organizácie, ako aj kategórie mladých ľudí, ktoré majú

obmedzený prístup k bežným vzdelávacím programom.“ (RO) „Je nepravdepodobné, že projekt bude pokračovať, ak sa financovanie skončí, pretože holandská vláda neposkytne ako náhradu žiadne finančné prostriedky a väčšina príjemcov uvádza, že bez financovania by projekt nezačali. Šírenie a využívanie výsledkov z projektov je dobré.“ (NL)

V národných príspevkoch sa uvádza širší systémový vplyv YiA: „YiA vytvoril významnú pridanú hodnotu na vnútroštátnej úrovni. V oblasti vzdelávania vytvoril koncept neformálneho vzdelávania. (...) Okrem toho (...) tento program značne prispieva k tvorbe politik v oblasti mládeže v Turecku.“ (TR) „Nový zákon o práci s mládežou, ktorý nadobudol platnosť 1. septembra 2010, je do určitej miery založený na skúsenostiach získaných v priebehu YiA, napríklad zdôrazňuje kontext informálneho a neformálneho vzdelávania v oblasti práce s mládežou.“ (EE) „Neformálne vzdelávanie je kľúčom v YiA a významne prispieva k zlepšeniu prechodu mladých ľudí od štúdia do pracovného života. Tento program je silne spojený s vnútroštátnymi prioritami a zohráva dôležitú úlohu v ich podpore. Ako príklady vnútroštátneho rozvoja, ktorý bol ovplyvnený YiA, môžeme uviesť prijatie vnútroštátnych programov, napríklad „Service volontaire d'orientation“ (...), ktoré boli ovplyvnené európskou dobrovoľníckou službou.“ (LU)

Význam YiA vo vnútroštátnom kontexte je ďalej doložený rôznymi príkladmi: „YiA zohráva osobitnú úlohu, pretože neexistuje žiadna jednotná politika v oblasti mládeže, ktorú vykonáva štát na vnútroštátnej úrovni. Umožňuje vykonávať európsku politiku [v oblasti mládeže] na vnútroštátnej úrovni, pričom NA sa v tejto oblasti stáva veľmi dôležitým subjektom v Poľsku. (...) Je to najväčší nástroj používaný na podporu a vykonávanie neformálneho vzdelávania v Poľsku. (...) V určitých oblastiach (viacstranné výmeny, najmä s krajinami mimo EÚ) je neprekonateľný. (...) Poskytuje mládežníckym organizáciám rozsiahle možnosti na rozvoj, pokiaľ ide o používanie širokého spektra možností na spolufinancovanie činností aj osobný rozvoj zamestnancov.“ (PL) „Široké spektrum akcií a druhov činností poskytuje cieľovým skupinám rôzne možnosti, ktoré nie sú dostupné vo vnútroštátnom systéme.“ (DK) „YiA poskytuje mnoho príležitostí, ktoré nie sú podporované nikde inde, či už je to jedinečný koncept európskej dobrovoľníckej služby alebo podpora miestnych iniciatív mladých ľudí, ktorí sa v tomto prípade môžu prvýkrát oboznámiť s riadením projektu.“ (CZ) „YiA podporuje činnosti, pre ktoré nie sú k dispozícii takmer žiadne ďalšie finančné prostriedky.“ (BE-NL) „YiA [podporuje] mládežnícky sektor na Malte, čo umožňuje, aby mládežnícke organizácie organizovali činnosti, ktoré by bez podpory z programu neboli možné.“ (MT)

5. Hlavné odporúčania a pripomienky Komisie

Hodnotitelia predložili súbor odporúčaní, ktoré predstavujú neoceniteľnú spätnú väzbu a podnet na zamyslenie, pokiaľ ide o prebiehajúce vykonávanie YiA aj koncepčnú realizáciu budúceho programu. Hlavné odporúčania sú zdôraznené ďalej v texte (kurzívou), vrátane uvedenia, ako chce Komisia na ne reagovať.

5.1. Zlepšiť odôvodnenie budúceho programu

Hoci v porovnaní s predchádzajúcim programom došlo k zlepšeniu, stále existuje priestor na zlepšenie intervenčnej logiky YiA.

Komisia chce znížiť počet akcií navrhnutých v budúcom programe s cieľom zefektívniť a zjednodušiť ho, zvýšiť jeho zrozumiteľnosť a viditeľnosť a zabezpečiť ľahšiu merateľnosť jeho výsledkov.

5.2. Zvážiť väčšie zameranie na zamestnateľnosť

V nových stratégiách, ktoré tvoria základ budúcich programov, sa navrhuje väčšie zameranie na zamestnateľnosť. Tento cieľ by sa však mal dosiahnuť bez toho, aby sa zo zreteľa strácali ciele týkajúce sa účasti a občianskej spoločnosti.

V rámci programu Mládež v pohybe a stratégie Európa 2020 chce Komisia zväčšiť zameranie činností navrhnutých pre mladých ľudí na ich vzdelávací rozmer s cieľom podporiť najúčinnější spôsob získavania zručností a schopností prostredníctvom takýchto neformálnych činností.

5.3. Udržať zmes podpory určenej mládežníckym organizáciám a pracovníkom s mládežou a priamych grantov pre mladých ľudí

Posilnenie kapacít práce s mládežou prispieva k zvýšeniu kvality a účasti mladých ľudí a na financovanie účasti mladých ľudí na činnostiach neformálneho vzdelávania je stále potrebné financovanie. Súčasná rovnováha je primeraná a posun k podpore mládežníckych organizácií a pracovníkov s mládežou za cenu grantov pre mladých ľudí nie je žiaduci, keďže nie je mnoho ďalších zdrojov na ich účasť na činnostiach typu YiA.

Komisia má rovnaký názor, že budúci program by mal byť naďalej zameraný na samotných mladých ľudí, pri zohľadnení účinnosti činností a skutočnosti, že v určitých krajinách sú jedinými ponúkanými nadnárodnými príležitosťami. Na druhej strane sa musí zohľadniť, do akej miery sa môže dosiahnuť širší vplyv prostredníctvom posilnenia podpory práce s mládežou. V rámci budúceho programu sa bude musieť nájsť správna rovnováha medzi týmito dvoma cieľmi.

5.4. Ďalej podporovať certifikát Youthpass

Aby sa zvýšila hodnota certifikátu Youthpass, malo by sa využiť viac činností zameraných na propagáciu a zvýšenie informovanosti.

Certifikát Youthpass bol prvýkrát zavedený v roku 2007 a spočiatku sa vzťahoval na obmedzený počet akcií YiA. Komisia ho chce teraz podporiť v širšej miere.

5.5. Ďalej podporovať a vymedziť náklady určené pre „mládež s menšími príležitosťami“

Mohli by sa lepšie podporovať a vymedziť ďalšie možnosti financovania navrhnuté pre mládež s menšími príležitosťami.

Komisia chce zohľadniť toto odporúčanie pri vymedzovaní budúcich pravidiel financovania.

5.6. Zlepšiť zameranie na mládež prostredníctvom doplňujúcich komunikačných stratégií

Zdá sa, že preniknutie k mládežníckym organizáciám a pracovníkom s mládežou je dostatočné. Zviditeľňovanie a propagácia YiA by sa teda mali usmerniť ďalšími spôsobmi s cieľom preniknúť k širšej skupine. Medzi návrhy patrí podpora prostredníctvom škôl, lepšie využívanie internetu (s informáciami, ktoré sú lepšie spojené so záujmami mladých ľudí) a využívanie sociálnych médií.

Komisia sa chce riadiť týmto odporúčaním týkajúcim sa oboch hľadísk: lepšie šírenie a využívanie výsledkov schválených projektov (najmä prostredníctvom platformy zameranej na predvedenie výsledkov rôznych európskych programov v oblasti vzdelávania a kultúry); lepšie zviditeľnenie YiA (pravdepodobne prostredníctvom využívania nových sociálnych médií).

5.7. Zvážiť opatrenia na zníženie administratívnej záťaže

Financovanie pomerne malých projektov, do ktorých sú zapojené miestne organizácie, je jednoznačným výberom uskutočneným v rámci YiA podľa jeho právneho základu a na jednej strane prispieva k budovaniu kapacít, ale na strane druhej znamená pomerne vysokú administratívnu záťaž a náklady na riadenie. Odporúča sa preskúmať, či sa táto záťaž a náklady môžu znížiť prijatím určitých opatrení v oblasti účinnosti.

Vykonávanie budúceho programu by sa malo zjednodušiť rôznymi spôsobmi (zefektívnenie navrhnutých opatrení, dosiahnutie optimálnej rovnováhy medzi nákladmi a prínosmi kontrol, posilnenie využívania zjednodušených foriem paušálneho financovania...) s cieľom zabezpečiť, aby bol program viac užívateľsky prístupný pre príjemcov, ale aj menej náročný z hľadiska administratívnych zdrojov pre vykonávacie orgány. Niektoré opatrenia budú zavedené už v rámci súčasného programu.

5.8. Zlepšiť monitorovací systém

Užitočnou by bola premena monitorovacieho systému na širší nástroj riadenia.

Komisia už začala proces zameraný na vymedzenie vhodnejšieho systému riadenia a monitorovania budúceho programu. Do tohto procesu sa zapojila užívateľská skupina, v ktorej sú zástupcovia NA.

6. ZÁVERY KOMISIE

Pozitívne hodnotenie vyplývajúce z tohto priebežného hodnotenia je podporené výsledkami monitorovacieho prieskumu, ktorý sa začal v roku 2010 medzi rôznymi kategóriami príjemcov YiA a v rámci ktorého sa okrem iného ukázalo, že:

- 77% mladých účastníkov sa naučilo lepšie určovať príležitosti pre svoju osobnú alebo profesijnú budúcnosť a 66 % verí, že sa ich šance na získanie pracovného miesta zvýšili vďaka skúsenostiam získaným v rámci projektu;
- 88 % pracovníkov s mládežou si myslí, že získali zručnosti a poznatky, ktoré by nemohli získať prostredníctvom projektov organizovaných na vnútroštátnej úrovni;
- 92 % mládežníckych organizácií sa domnieva, že tvrdenie, že účasť na projekte podporovanom programom Mládež v akcii im pomohla zlepšiť zručnosti v oblasti riadenia projektov je „veľmi pravdivé“ alebo „do istej miery pravdivé“.

Komisia chce uskutočniť všetky odporúčania vydané hodnotiteľmi s cieľom ďalej zlepšiť účinnosť a efektívnosť programu, v prípade ktorého každý rok stúpa počet žiadostí o grant. Niektoré z týchto odporúčaní budú viesť k plánu opatrení zameraných na už zlepšujúce sa riadenie súčasného programu, pričom ostatné prispievajú k vymedzeniu akcií, ktoré sa majú navrhnuť pre mladých ľudí na európskej úrovni po skončení súčasného programu Mládež v akcii.

Mládež v akcii – výsledky za obdobie rokov 2007 – 2009

	Plnenie (v mil. EUR)	Počet vybraných projektov	Počet účastníkov
Mládež pre Európu			
1.1 Výmeny mládeže	82,293	3 947	123 286
1.2 Podpora iniciatív mladých ľudí	29,244	3 970	40 396
1.3 Projekty zastupiteľskej demokracie	21,315	301	22 647
Európska dobrovoľnícka služba			
Európska dobrovoľnícka služba	128,023	6 675	16 491
Mládež vo svete			
3.1 Spolupráca so susediacimi krajinami EÚ	23,140	1 511	40 807
3.2 Spolupráca s ostatnými krajinami	7,360	85	-
Systémy na podporu mládeže			
4.1 Podpora subjektov pôsobiacich na európskej úrovni v oblasti mládeže	8,965	275	-
4.2 Podpora Európskeho fóra mládeže	6,855	-	-
4.3 Školiace aktivity a vytváranie sietí medzi ľuďmi, ktorí sa aktívne podieľajú na práci s mládežou a na činnosti mládežníckych organizácií	37,634	4 630	88 313
4.4 Projekty na podporu inovácie a kvality	2,314	28	-
4.5 Informačná činnosť pre mladých ľudí a ľudí, ktorí sa aktívne podieľajú na práci s mládežou a na činnosti mládežníckych organizácií	2,448	37	-
4.6 Projekty partnerstiev	1,950	30	11 785
4.7 Podpora pre štruktúry programu	39,552	-	-
4.8 Zvyšovanie hodnoty programu	1,311	-	-
Podpora európskej spolupráce v oblasti mládeže			
5.1 Stretnutia mládeže a osôb zodpovedných za politiku týkajúcu sa mládeže	10,363	283	37 432
5.2 Podpora činností zameraných na lepšie porozumenie a znalosť oblasti mládeže	0,134	-	-
5.3 Spolupráca s medzinárodnými organizáciami	2,476	-	-
Spolu	405,377	21 772	381 157

